

Aanwakkerronde mindere reuen levert geen verbetering

Binnen het 1-8-1 paarsysteem van de jonge teven bestaat de mogelijkheid om slechte reuen, die niet gepaard hebben, na de 1^e ronde te vervangen. Ook zijn er een behoorlijk aantal reuen die slechts 1 (of 2) van de 3 tot 4 kansen gepaard hebben. Deze reuen hebben toen een oude teef gehad, bedoeld om hun prestaties aan te wakkeren. Deze actie heeft geen verbetering opgeleverd, want de prestaties van de reuen die de oude teef wel gepaard hebben zijn niet beter dan de reuen die op 12 maart de oude teef niet gepaard hebben. De beste reuprestaties vinden we bij de reuen die deze ronde niet nodig hadden. Het worpresultaat voor de oude teef blijkt zonder grote gevolgen, maar was iets negatief. Het gustpercentage was hoger (6,5 vs. 5,0%), mede doordat 1/3 van de teven zich na deze datum niet meer liet paren.

mogelijkheid om dat te doen en dat is vorig jaar op Edelveen uitgevoerd.

Opzet

Na de 1^e ronde van paringen van de jonge teven, is de gebruikelijke vervanging van de slechte reuen gestart. Daarnaast is de voorbereiding gemaakt om op 12 maart 2007 de minder presterende reuen een oude teef aan te bieden. Deze teven zouden dan niet de gebruikelijke 1-1 paring ondergaan, maar ook in het 1-8-1 systeem gepaard worden. De prestaties van deze reuen zijn verder gevolgd en er is een opsplitsing gemaakt naar de reuen die wel op 12 maart gepaard hebben en die dat niet gelukt was. De reproductiecijfers zijn vergeleken met de reuen die dit niet nodig hadden en de reproductie van de oude teef is vergeleken met andere oude teven die na 17 maart 1-1 gepaard zijn. Daarbij is niet alleen gekeken naar de lijnparingen, maar ook naar de kruisparingen. De reu die de herparing heeft verricht, heeft de worpgegevens toegewezen gekregen. Dit is in 80% van de gevallen correct volgens Deens onderzoek. De bezetting op Edelveen in 2007 liet een verdeling van jonge versus oude teven zien van 60/40. Dat is ook in de resultaten terug te vinden

Resultaten

De reusresultaten staan in tabel 1 vermeld en laten direct zien dat het positieve effect op een hoger worpresultaat niet gehaald is, hoewel er wel iets meer paringen gemaakt zijn. De tabel toont de prestaties van de reuen over de gehele paarperiode, met het verschil of de reu op 12 maart een oude teef te paren heeft gehad. In de tabel staan links de verschillende groepen, met de resultaten van de jonge- en oude teven opgesplitst. De 4^e groep in de tabel zijn de reuen die de slechte reuen vervangen hebben na de 1^e paarronde. De 2^e kolom laat het aantal dieren zien dat door de groep reuen gepaard is. Daarnaast staat het gemiddeld aantal parin-

Inleiding

De prestaties van de reuen zijn cruciaal in de beoordeling of de paarperiode goed verlopen is. De vuistregel dat een goede paarperiode ook een goed werpseizoen oplevert wordt daar vaak aangehangen. Maar de gebruikte reuen zijn allen onervaren en moeten dan vanaf 6 of 7 maart gaan paren. Bijkomend probleem is dat de teef, die dan wordt aangeboden, net zo onervaren is. Het volbrengen van het 1-8-1 systeem is daarom ook moeilijk, want iedere teef die niet gepaard wordt, blijft in het systeem en komt een week later weer aan bod.

Voor de ergste gevallen worden de reserve reuen aangehouden en na de 1^e ronde ingezet op de plaatsen die niet willen lopen. Dat zijn dan meestal de reuen die nog totaal geen paring succesvol volbracht hebben. Van de reuen die dan slechts 50% of minder van de paringen verricht hebben, is getest of de productiviteit verhoogd kan worden door de reu zich beter te laten bekwamen op een oude teef. Tussen dag 1 en dag 8 bestaat de

**Ing. Jan de Rond, onderzoeker / bedrijfsleider
Onderzoeksaccommodatie Edelveen
te Ederveen**

Tabel 1: Effect reuprestaties van paring met oude teef op 12 maart

Reu prestaties met of zonder 12 maart paring					/ gew teef 1e telling	/ ingez teef 1e telling
	aant dieren	aant p <12 mrt>	aant p > 12 mrt	gust %		
OT paring niet nodig		2,5	8,5	8,2	7,0	6,4
aantal jonge teven	390			9,5	6,9	9,2
aantal oude teven	130			4,6	7,3	7,0
aantal reuen	115					
OT paring op 12 maart		1,1	7,6	11,4	7,0	6,2
aantal jonge teven	245			16,2	6,8	5,7
aantal oude teven	175			5,9	7,2	6,8
aantal reuen	95					
OT op 12 maart niet gepaard		1,3	7,2	8,7	6,8	6,2
aantal jonge teven	130			9,1	6,6	6,0
aantal oude teven	65			8,1	7,2	6,6
oude reuen	45					
geen paring vóór 12 maart		0	5,6	8,0	6,3	5,8
aantal jonge teven	50			8,0	6,1	5,6
aantal oude teven	25			8,0	6,7	6,2
aantal reuen	20					

gen vóór 12 maart voor de groep reuen, en vervolgens het aantal paringen ná 12 maart. Het gustpercentage is 1 van de reproductie cijfers, daarbij ook het aantal pups bij de 1^e telling per geworpen teef (/ gew teef) en per ingezette teef (/ ingez teef) met daarin het gustpercentage verwerkt.

Als de 2 middelste groepen vergeleken worden, die de oude teef op 12 maart op bezoek gehad hebben, is het worpresultaat per ingezette teef gelijk. De groep die wel op 12 maart gepaard heeft scoort meer gustte teven, met name jonge teven. De groep die vóór 12 maart al goed op gang was, heeft die lijn doorgetrokken en noteert uiteindelijk ook de beste resultaten, hoewel de verschillen klein zijn. Opvallend minder is het resultaat van de reuen die de slechte reuen uit de 1^e ronde vervangen hebben. Het gemiddelde gustpercentage is het laagst van alle groe-

pen, maar met dat voordeel is het worpresultaat 0,5 pup per ingezette teef minder dan de andere groepen.

De resultaten van de oude teven zijn na analyse minder verontrustend als destijds in de paarperiode werd gevreesd. Een groot gedeelte van de oude teven die op 12 maart door de reu gepaard was, liet zich niet meer herparen. In tabel 2 staan de worpresultaten van de oude teven vermeld en is een vergelijk gemaakt met de teven die het normale programma hebben doorlopen. In de tabel staat de 1^e paardatum genoemd en daarnaast het aantal paringen dat er inclusief die dag genoteerd zijn. Bij de datum van 12 maart zijn er 3 paringen gewenst (1-8-1) en op de andere data 2 (1-1). Het aantal teven per paraantal en de verdeling van de teven over de datum staat in de kolommen daarnaast. Het gustpercentage is per aantal

paringen en per paardatum gegeven en daarnaast staat de worpgrootte per geworpen (/ gew teef) en per ingezette teef (/ ingez teef).

Het is al lang bekend dat oude teven meer jongen grootbrengen naarmate ze later gepaard worden zolang het in maart is, en veel fokkers wachten dan ook terecht tot na de 20e maart met het paren van de oude teven. Tabel 2 bevestigt nogmaals dat deze gewoonte lonend is. Uit de gustpercentages blijkt dit niet; de 5 gegeven percentages hebben een significante uitschieter; de 40 na 20 maart gepaarde teven die slechts een keer gepaard hebben bleven opvallend vaak gust. Desalniettemin was het eindresultaat het gunstigst bij de laat gepaarde oude teven (6.8 versus 6.5) jongen per ingezette teef.

Tabel 2: worpresultaat oude teven per paardatum

Worpresultaat Oude Teven naar paardatum en aantal paringen						
Paardatum Oude Teef	aantal paringen	aantal teven		Gust % per n paring	/ gew teef 1e telling	/ ingez teef 1e telling
		per aantal paringen	% per n paring			
12 maart	3	52	56	5,8	6,7	6,3
	2	11	12	9,0	6,9	6,3
	1	31	33	6,5	7,3	6,8
gemiddeld				6,4	7,0	6,5
19,20,21 maart	2	303	88	4,0	7,3	7,0
	1	40	12	17,4	7,0	5,8
gemiddeld				5,8	7,2	6,8

Discussie en aanbeveling

Uit dit onderzoek volgt dat het niet aan te bevelen is om oude teven in te zetten om de mindere reuen aan te wakkeren. De reuen gaan het niet beter doen nadien en de oude teven scoren net iets minder dan de oude teven die een week later gepaard zijn.